

అప్పుడే గోడనున్న గడియారం అయిదు కొట్టింది. అది సంధ్యాసమయం. ఆకాశంలో నీలిమబ్బులు తేలి చూడుతున్నాయి. దూరానవున్న పశ్చిమదిశ కొండల్లోకి కర్మసాక్షి కృంగిపోతున్నాడు. అందమైన కొంగల బారు, ఆకాశాన బారులుతీరి ఎగిరిపోతున్నాయి...

ఆ సాయంకాలపు చల్లగాలికి కిటికీవద్ద కూర్చుని, ఈ దృశ్యాన్ని చూస్తున్న మధు, నిశ్శబ్దంగా లేచాడు. క్రాపు సరిచూసుకున్నాడు. అది చెదరిపోయి వుంది... గత వారంరోజులనుండి అతను యెందుకో ముఖావంగా వున్నాడు.....బహుశా, సరోజ జ్ఞాపకానికి వచ్చిందేమో!...

కూర్చున్న చోటునుండి లేచి, స్టాండు అద్దం ముందుకు వెళ్ళాడు...

“తన సరోజ తనను ఏకాకినిచేసి వెళ్ళిపోయింది. తన జీవితభాగస్వామినియైన సరోజ లేని నా జీవితం యెండిన మ్రోడయింది. వసంతలక్ష్మీలా ఈ అద్దంముందు ఆలంకరించుకొని, రోజూ యెదురైన సరోజ నేడు కరువైంది. “ఎవరినైతే తల్లితండ్రుల నెదిరించి ప్రేమించిన ప్రేయసిని పొందానో, అదే నేడు కరువైంది. ఆమె లేని, నా జీవితంలో నేను సాధించేదేమిటి? ... ఏమీలేదు, ... లేదు.....అని గొణుక్కుంటూ పిచ్చిగా అద్దంలోకి చూసాడు...

“ఎదురుగా అద్దంలో తన ప్రతిబింబం నవ్వుతూ కనిపించింది. ఆ నవ్వు శూలంపోటులా తనగుండెకు తగిలి నట్లు అయింది...

“పిచ్చివాడా!...నీ సరూ లేకపోయినా, నీవు నీ జీవితంలో సాధించేది చాలావుంది. జీవితంలో మానవునికి కావలసింది ఆనందం; సౌఖ్యం. జీవితంలో ఆనందాన్ని అనుభవించాలే గాని, అది ఇదిమిద్దమని, మాటలతో చెప్పగలమా!...” అటుచూడు, నీ సన్నిహితుని భార్య చనిపోయి సంవత్సరమైనా కాలేదు, మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకొని, యెటువంటి ఆనందాన్ని అనుభవిస్తున్నాడో చూసావా! లే...పిచ్చివాడా!...నీ జీవితంలో మందడుగే కాని, వెనుకడుగు వెయ్యకు. జీవితాన్ని ప్రేమించి, మృత్యువును ద్వేషించి, అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని

తనవితీరా అనుభవించు! అని బింబం మాయమయింది...

“శ్రద్ధగ వింటున్న మధు తలెత్తి అద్దంలోకి చూసాడు. అద్దంలో వున్నది, తనరూపమే. కర్చీలో నుండి, చేతులు వెనక్కి విరచి, వికటంగా, విషాదంగా ఒక్కనవ్వు నవ్వాడు. ఆ నవ్వుకు ఆ హాలంతా ప్రతిధ్వనించింది. మిత్రుని చూడానికి రూముకువచ్చిన శేషు ఆ నవ్వుకు అదరిపోయి ద్వారాన్ని గట్టిగా పట్టుకున్నాడు...

* * *

మధు!...ఎందుకీ జీవితాన్ని వృధాగా పాడు చేసుకుంటావు. ఎండి, మ్రోతైన నీ జీవితాన్ని సరిదిద్దుకో! ఇలా ఎన్నాళ్ళో వచ్చేవాడలా వుంటావు. చూడు! నీవు ఇలావుంటే అవతల ఆఫీసుపని యెంత కంటుపడుతున్నదో చూడు. ఇకముందుకూడ మేనేజరు నుంచి మాటవచ్చేట్లు వుంది. నీ శ్రేయస్సుకోలేవాడిని; మిత్రుని గా చెప్పుతున్నాను. “జరిగిన విషయాలు మరచిపోయి, ఎప్పటిలా, హుషారుగా, ఆనందంగా వుండాలి. సరూలాంటి మరొక స్త్రీని వివాహంచేసుకో. నీవు ఇలావుంటే నాకేం నచ్చలేదు” అని అన్నాడు శ్రీను...

“మధు మానంగా తలెత్తించాసాడు. ఆ చూపుల్లో జీవంలేదు. కళ్ళలేదు. ఇక నా జీవితం అంతా శూన్యం అనేటట్లున్నాయి ఆ చూపులు—

“మొహంలో విచార రేఖలు క్రమ్ముకున్నాయి. శేషూ! నా గతచరిత్ర వింటే ఆశ్చర్యపడతావు. ఇంతటి వాడివా” అని అనుకుంటావు విను చెప్పుతున్నాను...

* * *

“అవి నేను ఇంటర్ చదివే రోజులు. మా కాలేజీలోనే సరోజ అనే అమ్మాయికూడ చదువుతూండేది. ‘ఒకసారి మాఘాల్లో జరిగిన ఒకరి పెండ్లి సందర్భంలో సరోజతో నాకు పరిచయమయింది.’ అందంలో ఆమెకు ఆమె సాటి. ఆమె యెప్పుడూ కులాసాగా నవ్వుతూ, యెదుటివారినికూడ నవ్విస్తుండేది. అందమైన ఆమె అధరాలను చూస్తుంటే అమృతాన్ని గ్రోలాలనిపిస్తుంది. మినాల్లాంటి ఆమె కళ్ళను మిలమిల్లాడిస్తుంటే చూడాలనిపిస్తుంది కొనదేరిన ముక్కు, యెప్పుడూ నవ్వుతుంటే, అందంగా మెరిసే ఆమె పలువరుస చూస్తుంటే, నాలో

నాకే యేదో అనుభూతి కలిగేది. అప్పటినుండి, ఆమె నా హృదయాన్ని దోచుకొని, నా హృదయంలో ఒక స్థిరమైన స్థానాన్ని కల్పించుకొంది. బంధువుల వెళ్ళి అయిపోగానే, మరలి నేను కాలేజీకి, వాల్తేరు వెళ్ళి పోయాను. అప్పటినుండి రోజూ నాకు కాలేజీకి వెళ్ళి నపుడల్లా కనిపిస్తుండేది. రోజూ ఆమెను పలకరించే వాడిని; నేను యొక్కడకు వెళ్తే, ఆమెకూడ అక్కడకు నాతో వచ్చేది. ప్రశాంతంగా వున్న కొండగుట్టలమీద కూర్చున్నపుడు నాకు అనిపించేది. “నా ప్రేమను ఎలా వ్యక్తంచేసేది” అని మనసు చీకాకు పడినపుడు రూముకు పోయేవాడిని...

ఆరోజు ఆదివారం. కాలేజి శెలవుదినం. సరూ, నేను లైటుహాసు చూడానికి కొండమీదకు వెళ్ళాము. కొండ మీద అందమైన లైటుహాసు బంగళా. దానిమీదనుండి చుట్టూ చూశాము. దిగువ బ్రహ్మాండమయిన సముద్రం కెరటాలు హోరుమని ఉవ్వెత్తున లేస్తున్నాయి. అక్కడే వున్న ఒక రాయిమీద కూర్చున్నాము. సరోజ యెటో చూసోంది...

“సరూ! చూశావా!...ఆకాశం యెంత ప్రశాంతంగా, నీలిరంగులో వుందో. ఈ యెత్తైన కొండమీద, రివ్వున వీచే చల్లటిగాలిలో కాస్తేపు కూర్చుంటే మనసు హాయిగా వుండి, మనజీవితాన్నే మరచిపోతాం గదా!” అని అన్నాను.

“సరూ, అవునన్నట్లు తలూపింది. క్రిందనున్న సముద్రంలోకి చిన్నచిన్న రాళ్ళను విసురుతోంది. ఏదో చెప్పాలని ప్రయత్నిస్తూ చెప్పలేక మొహం త్రిప్పుకోవడం గమనించాను. నేనే కల్పించుకొని, సరూ! నిన్ను మనసారా ప్రేమించాను. ఈ విషయం నీకు యెప్పుడో చెప్పాలని అనుకొన్నాను. చెప్ప...సరూ!... నేనంటే నీకిష్టమేనా? అని ఆమె రెండుచేతులను నాచేతిలోకి తీసుకున్నాను. ఆమె తిరిగి నావైపు చూసింది”...

“ఆమెవైపు పరీక్షగా చూశాను. ఆమె బుగ్గలు ఎరుపెక్కాయి. నావైపు చూడలేక సిగ్గుతో మొహం దించుకుంది ఆమెను నా హృదయానికి గాఢంగా హత్తుకున్నాను. ఆ రెండుక్షణాలు, ఆమెతో ఆనందలోకాల్లో విహరించాను.

“ఇది జరిగి కొద్దిరోజులు పోయినతరువాత సరోజ

ఉత్తరం వ్రాసి పంపించింది. ఆ ఉత్తరం చూశాను. “ఆమె తల్లితండ్రులు ఆమెకు వెళ్ళిసంబంధం నిశ్చయించారని, వెళ్ళికొడుకు బి. ఏ. చదివి ఉద్యోగం చేస్తున్నాడని, ఈ వెళ్ళి నాకిష్టంలేదని వ్రాసింది.” తల్లితండ్రులను ఒప్పించడం కష్టమని, చాలా చిక్కు పరిస్థితిలో వున్నానని, నా సలహా కావాలని వ్రాసింది.

“నేను ఆ ఉత్తరాన్ని చూసి, దీర్ఘంగా ఆలోచించాను. ఆమర్నాడు, ఆమెను నాతో వచ్చేయ్యమ, చెప్పాను. ఆమె సరేనంది. “ఒకనాడు ఆర్ధరాత్రి ఆమె నారూముకు వచ్చింది.” ఆమెను చూడగానే ఆశ్చర్యపోయాను. నిజంగా ఆమె వస్తుందని కలలోకూడ అనుకోలేదు. ఇక నా ఆనందం వర్ణనాతీతం. నాకు శెలవులు కాబట్టి నాదగ్గరున్న కొద్దిపాటి డబ్బుతో ఆరాత్రే ఆమెను తీసుకొని విజయనగరం వెళ్ళిపోయాను.” అక్కడ ఊర్లో సరోజ కనబడకపోగా, పుకార్లు ప్రారంభమయ్యాయి. చేసేదిలేక ఆమె తల్లితండ్రులు పూరుకొన్నారు. తరువాత ఆమెను రిజిస్ట్రీమార్తేజి చేసుకున్నాను...

“అక్కడ నా ఉనికిని తెలుసుకొన్న మా నాన్నగారు చీవాట్లువేస్తూ ఉత్తరం వ్రాశారు. దానికి నేను సమాధానం యివ్వలేదు. శెలవులుకూడ అయిపోయాయి. అయిన, నాలుగైదురోజులలో రిజిస్ట్రీకూడ వచ్చేకాయి పరీక్షలలో సరూ, నేనుకూడ ఉత్తీరులయ్యాము. ఇక మా ఆనందం చెప్పనలవికాదు. ఇంత ఆనందంలోకూడ తెచ్చినడబ్బు అయిపోయినట్లు స్ఫురించింది. ఇక మా ఆనందం కాస్తా ఇగిరిపోయింది. ఏం చెయ్యడానికి తోచలేదు. ఇక నేను ఉద్యోగం చెయ్యడమే గత్యంతరం. ఆ సంగతి సరూతోకూడ చెప్పాను. తనుకూడ ఉద్యోగం చేస్తానని చెప్పింది. ‘సరేనని’ అన్నాను. వెంటనే ఉద్యోగానికి అప్లయిచేశాము. రెండువారాల తరువాత మా ఇద్దరికి ఆర్డరువచ్చాయి.” ఆ రెండోరోజు రాజమండ్రి వెళ్ళిపోయాము...

“అక్కడ, రాజమండ్రిలో మంచి ఇల్లుచూసుకొని, కాపురంపెట్టాము. మారోజులు ఆనందంగా దొర్లి పోతున్నాయి.” కాని, సరులో రాసురాసు మార్పు కనిపిస్తుండేది. నీర్సంగా, బలహీనంగా యున్నట్లు కన్పించేది. నాకు ఆందోళన కలిగి, ఏం! ఒంటలో బాగులేదా? అని

ఒకసారి అడిగాను. “బాగానే యుందని, సమాధానం యిచ్చింది. కాని, నాకు ఆమెలో రోజూ, రాత్రివేళ జ్వరం వస్తున్న సంగతి చెప్పేదికాదు. అప్పుడప్పుడు దగ్గు హెచ్చుగా వస్తుండేది. దగ్గుతుంటే వంకర్లు చుట్టకు పోయేది. నాకు భయం, ఆందోళన ఒక్కసారి కలిగాయి...”

“ఆ మర్నాడు డాక్టరుగారికి చూపించాను. ఆయన పరీక్షించి ‘తుయ’ అని చెప్పారు.” ఆ మాటతో నా గుండెల్లో వెయ్యిపిడుగులు పడినట్లయింది. సరియైన ‘ట్రీట్ మెంట్లు’ చేస్తానని, జాగ్రత్తగా యుండమని చెప్పి, చీటివ్రాసియిచ్చి వెళ్ళిపోయారు. డాక్టరుగారి వెనకాలే గుమ్మంవరకు వెళ్ళి సాగనంపాను. తిరిగివచ్చి

సరుని చూశాను. ‘పాలిపోయిన మొహంలో లోతైన కళ్ళతో, జీవంలేని శవంలా మంచానికి అంటుకుపోయి వుంది. నాకు దుఃఖం అగిందికాదు. ‘సరూ... అని మంచంమీద పడి నోదించాను.’ డాక్టరు రోజూ వచ్చి మందిచ్చి వెళుతున్నారు. కాని, బాగుపడే నూచనలు కనిపించలేదు. అంతకు కొద్దిరోజులు ముందుగానే, కెలవు కాన్సలుచేసి, సరూ, ఉద్యోగానికి, రాజీనామా యిచ్చాను...

“ఎప్పటిలాగుననే, ఆరోజుకూడ డాక్టరుగారుకూడ వచ్చి, యింజక్షను యిచ్చి, ముఖకవళికలు గమనిస్తున్నారు. కొంతనేపటికి, వున్నట్టుండి, నావైపు చూశారు. ‘ఎలా వుంది’ అని ఆందోళనగా అడిగాను...”

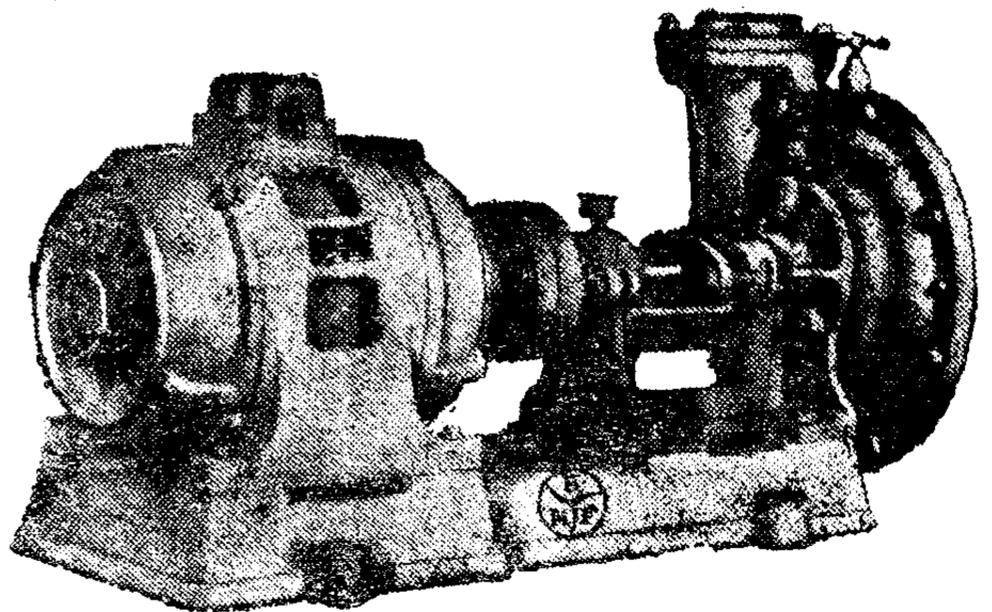
‘ శ్రీ బాలసుబ్రహ్మణ్యం ’

== పంపులు - మోటార్లు ==

శ్రేష్ఠమైన లోహాలతో, పనితనంలో అనుభవంగల నిపుణులచే తయారు చేస్తున్నాము.

: విశేషాంశాలు :

- * స్వల్ప విద్యుచ్ఛక్తితో అధికంగా మంచినీళ్లు.
- * ఎక్కువకాలం మన్నికకు నమ్మకమైనవి.
- * నిశ్శబ్దంగా పరుగు.
- * శ్రేష్ఠమైన తయారీ.
- * ఖర్చులో తక్కువ.

మా సామాను గ్యారంటీ గలవి. ....

B M F మోటారులనే ఉపయోగించి అధికమైన లాభం పొందండి.

తయారు చేయువారు:—

బాలసుబ్రహ్మణ్య ఫౌండరీ.,

పటేల్ రోడ్ (Phone No. 4313) కొయంబత్తూరు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏజెంట్లు:—

అసోసియేటెడ్ ట్రేడర్స్ (దక్కన్) రాష్ట్రపతిరోడ్, సికిందరాబాద్ (దక్కన్)

“అయన పెదవివిరిచి, విచారంగా, ‘ముదిరిపోయింది’ అని చెప్పాడు”...

“నాలో దుఃఖం ఉవ్వెత్తున పొంగింది. డాక్టరుగారి రెండుచేతులు పట్టుకొని, ‘డాక్టరుగారూ!... నా సరూని ఎలాగైనా బ్రతికించండి. ఎంత డబ్బయినా సరే; ఆఖరుకు నా సర్వస్వాన్నంతా దారపోస్తాను. ఎలాగైనా నా సరూని బ్రతికించండి అని డాక్టరుగారి రెండు చేతులు పట్టుకున్నాను.’ నా కన్నీటిబిందువులు రాలి అయనచేతిపై పడ్డాయి. అయనవంక జాలిగా చూసాను.

“అయన విచారవదనంతో, ‘చూడు బాబూ!... ఆలా విచారిస్తే ఏం లాభం? చెయ్యవలసినదంతా. నా శాయశక్తులా ప్రయత్నించాను. కాని లాభం లేక పోయింది.’ పుట్టిన ప్రతిప్రాణి, చావక తప్పదుగదా!... అని నన్ను ఊరడించి వెళ్ళిపోయారు...”

* * *

“అదే ఆఖరురోజు. నా ఆశాజ్యోతిని బలిగొన్న రోజు. ఆరాత్రి నాకు నిద్రలేదు. అది అమావాస్య. ఆ కాళరాత్రి చీకటి నలుదిక్కులా కమ్ముకుంది”...

“మెలగా సరుని చూశాను. ఆమె నావైపు చూసి ఏదో చెప్పాలని పెదవి విప్పింది. కాని పెదవి దాటి మాట రాలేదు. ‘మూగవోయిన ఆమెకన్నులు ఏవో సంజలు చేసినయ్.’ జీవంలేని, ఆమె పాలిపోయిన మొహంలో ఏవో విషాదచ్ఛాయలు అలుముకున్నయ్.”

“అలా చూస్తూ ఆమె మంచంవద్దే కూర్చున్నాను. ‘బాము రాత్రయింది. నిశ్శబ్దంగా కిటికీలోంచి బైట వాతావరణం చూశాను... దూరానవున్న చెట్టుమీద గుడ్ల గూబ భయంకరంగా ఆరచింది.’

“ఆ నిశ్శబ్దంలో చిన్నదగ్గు వినిపించింది. తిరిగి చూశాను. నాకు భయం కలిగించాయి, సరూ చూపులు. ‘ఉచ్చాస, నిశ్వాసాలు బరువుగా వదులుతోంది. జాలిగా మూగవోయిన కళ్ళతో నావైపు చూసింది.’ కాని, ఆపుకోలేని దగ్గువచ్చింది; ‘అంతే’ ఆమె ప్రాణ వాయువులు అనంతవాయువుల్లో కలిసిపోయాయి.”

అని చెప్పడం ముగించాడు మధు. ‘అతని కళ్ళనుండి అశ్రువులు జలజలా రాలాయి.’

“ఎవరికోసం కన్ను తల్లితండ్రుల్నీ, బంధువులనూ యెదిరించి ప్రేమించిన ప్రేయసిని వెళ్ళిచేసుకున్నానో, ‘ఆమె నాకు దూరమయింది. ఆమెలేని జీవితం ఎందుకు? ఎండి, మ్రోడైన నా జీవితంలో ఇక ఆనందంలేదు; మిగిలిన శేషజీవితం ఇలా అంతమయి పోనీ!... అని శేషు టైపు చూశాడు.

“అతని జీవితగాధనంతా విన్న శేషు కళ్ళనుండి అశ్రుబిందువులు రాలాయి. ‘మధు!... విచారించకు. జరిగినదేదో జరిగిపోయింది. జరిగిపోయిన విషయాలు మననంచేసుకొని, నీ జీవితాన్ని పాడుచేసుకోకు’ అని అన్నాడు!”

“శేషూ!... చిన్న ఉపకారం చేసి పెడతావా?... చూడు!... నేను రాజీనామా వ్రాశాను. అది మన ఆఫీసరుకు అందజెయ్యి. అదే నాకు పదివేలు అని, డ్రాయరులోనుంచి అంతకుముందు వ్రాసివుంచిన ఉత్తరాన్ని తీసియిచ్చాడు.”

“శేషు, ఆ ఉత్తరాన్ని మాసి నిర్ఘాంతపోయాడు. ‘ఏమిటి, మధు!... నీకు రాజీనామా యివ్వవలసిన పనే ముంది’ అని ఇంకా యేదో అనబోయాడు.”

“మధు, దీనంగా; శేషూ!... నా ప్రయత్నానికి ఆటంకం కల్పించకు. వెళ్ళు... తీసుకు వెళ్ళు... అని అన్నాడు.”

“... శేషు భారంగా నిట్టూర్చి, అక్కడనుండి వెళ్ళి పోయాడు.”

* * *

“కాలచక్రంలో కొన్నివారాలు గడచిపోయాయి. శేషు ఆఫీసులో ముఖ్యమైన కాగితాలు చూస్తున్నాడు. ‘పోస్టు సార్’ అన్నమాట వినిపించింది. తలెత్తి చూశాడు. పోస్టుమాన్ ఒక కవరుయిచ్చి వెళ్ళి పోయాడు. చూస్తున్న కాగితాలను ప్రక్కకు నెట్టి ఆ కవరు చించి చూశాడు. అందులో రెండే రెండు ముక్కలు... అందులో ఇలా వుంది...

“ప్రియమైన శేషూ,
“నా సరూ వెళ్ళినచోటికే, నేనూ వెళ్ళిపోతున్నాను.”

అభాగ్యుడు,
నీ మధు.

అని వుంది.
“శేషు ఆ ఉత్తరం చదివాడు. రెండు కన్నీటిబొట్లు ఆ ఉత్తరంమీద వ్రాలాయి. ‘వ్వి!... పాపం!... అభాగ్యుడు. మనసు చెదరిపోయింది. అతని నిండుజీవితం చివరకు ఇలా విషాదాంతమయింది’ అని కనుకొలకుల్లో నిండిన కన్నీటిని తుడుచుకున్నాడు.